

Redactie:

Mr. H. Singer-Dekker
Burg. Elsenlaan 147
Rijswijk-Z.H.
Telef. (070) 11 98 43

✕

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

✕

Verschijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

JUNI 1961
10e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

HUMANISTISCH VERBOND

Regionale besturenconferenties	Blz.	97
Bespreking met grote gemeenschappen	"	97
Herfstconferentie in "De Ark"	"	97
Nieuwe commissie	"	97
Stijging abonnementental	"	97
Herdruk van twee publicaties	"	97
Benoemingen	"	97/98
Buitenwerkcommissie	"	98

HUMANITAS

De gewestelijke centra van Humanitas	"	98
Vele vacatures voor maatschappelijk werksters	"	98
Landelijke sectie gezinsverzorging van Humanitas	"	98
Collecten	"	98
Een nieuw kantoorgebouw voor de afdeling Arnhem	"	98
Rotterdam adopteert Geleen	"	98/99
Kaderblad "Humanitas"	"	99

HUMANISTISCHE THUISFRONT

Jaarverslag	"	99
-------------	---	----

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

"Vernieuwing"	"	99/100
---------------	---	--------

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden juli en augustus voor de V.A.R.A.	"	100
Lezing in de maand augustus voor de A.V.R.G.	"	100

INTERNATIONAAL NIEUWS

België	"	100/101
Amerika	"	101

VAN ALLE KANTEN

Reportages, verslagen enz.		
De landdag in Ommen (Het Vrije Volk)	"	102
Minister Visser in de Eerste Kamer bekritiseerd in verband met Humanistische geestelijke verzorging in het leger		
(Het Haagse Dagblad)	"	102/103

Mr. Beernink over subsidiëring kerkebouw en Humanistisch
Verbond

(Het Algemeen Handelsblad)

Blz. 102/103

(Het Vrije Volk)

" 103

Subsidie wel en wee

(Het Vrije Volk)

" 103/104

(De Nieuwe Haagse Courant)

" 104/105

Ds. Zwarts over Humanistische Geestelijke Verzorging in het
leger

(Het Vrije Volk)

" 105

(De Groene Amsterdammer)

" 105/106

Reacties op Kritisch Allerlei in "Mens en Wereld"

(De Twentse Courant)

" 106/107

(De Nieuwe Limburger)

" 107/108

Rubrieken

(Het Parool)

" 108

HUMANISTISCH VERBOND

Regionale besturenconferenties.

Gevolg gevend aan op het congres geuite wensen, worden door het Dagelijks Bestuur thans een tweetal regionale weekend-conferenties voorbereid, die de herfst-topkaderconferenties van de gewesten zullen vervangen.

Bespreking met grote gemeenschappen.

Het Dagelijks Bestuur overweegt, in het voorjaar van 1962 een speciale conferentie met de besturen van een aantal grote gemeenschappen en federaties te houden, teneinde in het bijzonder de differentiatie in wijken onder ogen te zien.

Herfstconferentie in "De Ark".

Tijdens de herfstvacantie van maandag 30 oktober tot en met woensdag 1 november wordt op de "De Ark" een herfstconferentie gehouden, waarvoor in het bijzonder belangstelling uit de kringen van het onderwijs verwacht wordt. Er zullen inleidingen worden gehouden over de verhouding van het humanisme als levensovertuiging ten opzichte van de humaniora en de natuurwetenschappen. Binnenkort volgen nadere publicaties hierover.

Nieuwe commissie.

Het Hoofdbestuur heeft een nieuwe, vaste, commissie ingesteld, welke zich gaat bezighouden met die politieke vraagstukken, waarover in het Verbond verschillend gedacht wordt, maar die toch aller belangstelling verdienen. In navolging van de Amerikanen heet de commissie voorlopig commissie voor "public affairs" tot er een goede Nederlandse naam voor gevonden is.

Stijging Abonnementental.

Het is een opmerkelijk feit, dat het aantal abonnees op de uitgaven van het Humanistisch Verbond voortdurend stijgt. Dat geldt niet alleen voor "Het Woord van de Week", dat in de afgelopen twee jaar een driemaal groter aantal vaste lezers heeft gekregen, maar ook voor het veertiendaagse blad "Mens en Wereld" en voor het wetenschappelijke tijdschrift "Rekenschap".

Herdruk van twee publicaties.

De beide boekjes "Humanisme en Religie" en "Humanisme en Rede", waarvan de oplagen volledig zijn uitverkocht, worden binnenkort als één bundel opnieuw uitgegeven, onder de titel: "Rede - Religie" in het Humanisme".

Benoemingen.

Het hoofdbestuur benoemde tot plaatselijk geestelijk raadsvrouw te Leiden Mevrouw J.A. Verhaar-Bodderij, arts aldaar en tot geestelijk raadsman voor de Inrichtingen van Justitie de Heer G.L. Bos te Oosterwolde.

Buitenwerkcommissie.

De Buitenwerkcommissie van het Humanistisch Verbond heeft ook dit jaar weer enkele kampen georganiseerd.

Er zijn kinderkampen, tentenkampen voor oudere kinderen, een zeilkamp van 5 tot 19 augustus in Langweer en bejaardenkampen van 16 tot en met 23 september en van 23 tot en met 30 september in "De Ark" te Nunspeet.

"De Ark", het conferentie-oord van het Verbond, is gerestaureerd en vrijwel volgeboekt.

-0-

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

De gewestelijke centra van Humanitas.

Bij het gewestelijk centrum van Humanitas in Friesland is de heer M. ten Hoff als provinciaal-maatschappelijk werkadviseur op 1 juni in dienst getreden.

De heer K.H.F. Weyburg zal als maatschappelijk werkadviseur voor Gelderland worden aangesteld per 1 september 1961.

Vele vacatures voor maatschappelijk werksters.

De afdelingen Zwolle, Almelo, Hengelo, Enschede en Groningen hebben vacatures voor een plaatselijke maatschappelijk werkster, terwijl er zeer weinig aanbod is op de arbeidsmarkt van sociale werksters.

Landelijke sectie gezinsverzorging van Humanitas.

Een werkgroep "Gezinshelpstersopleiding" heeft plannen ontwikkeld voor een cursus voor gezinshelpsters, waarmee men in het najaar zal starten.

Collecten.

Een collecte in Opsterland bracht f. 655.-- op; dit is 16 ct. per gezin. In Hilversum heeft een collecte van de afdeling f. 2.100.-- opgebracht.

Een nieuw kantoorgebouw voor de afdeling Arnhem.

De afdeling Arnhem heeft het pand Apeldoornseweg 61 aangekocht, waarin het plaatselijk bureau zal worden gevestigd.

Rotterdam adopteert Geleen.

De afdeling Rotterdam van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk "Humanitas" heeft met voldoening kennis genomen van de actie die ertoe heeft geleid, dat een aantal personen bereid gevonden is de financiële gevolgen van het betreurenswaardige besluit van het gemeentebestuur van Geleen tot weigering van subsidie voor de gezinsverzorging van Humanitas in Geleen te helpen opvangen.

De afdeling Rotterdam van Humanitas heeft besloten zich in de rij der giftgevers te scharen en neemt op zich resterende tekorten voor haar rekening te nemen zo lang de subsidiediscriminatie duurt.

Hiermede wil de afdeling Rotterdam niet alleen blijk geven van haar hereidheid om de Humanitas-afdeling Geleen moreel te steunen bij het onder zeer moeilijke omstandigheden te verrichten werk, maar ook de hand reiken aan Geleense gezinnen die aan de hulp van Humanitas ter plaatse behoefte hebben.

Kaderblad "Humanitas".

Het juninummer van het kaderblad "Humanitas" bevat de volgende artikelen:

- N.F.A. de Graan : "De betekenis van een goede registratie in het maatschappelijk werk";
C. Uitenbogaard : "Wetgeving in de kinderbescherming en politiek";
J. Terlouw : "Verslag werkgroep gezinshelpsterscursus";
J. Terlouw : "Conferentieverslagen van de gezinsverzorging".

-o-

HUMANISTISCH THUISFRONT

Jaarverslag.

Verschenen is het jaarverslag over 1960 van het Humanistisch Thuisfront.

Het verslag begint met het overlijden te memoreren van de heer E. Vermeer, voorzitter van het Stichtingsbestuur; de heer Vermeer is opgevolgd door Drs. A.R. Vermeer.

Het bezoek aan de vier militaire tehuizen was in 1960 als volgt:

Amersfoort	:	Het Adlerhuis	-	12.000
Doornspijk	:	De Woldberg	-	69.000
Havelte	:		-	27.000
Nunspeet	:	De Leenberg bijna	-	40.000

In Havelte dient 's winters het Natuurvriendehuis en 's zomers "Het Zomerhuis" als militair tehuis van het Thuisfront.

Het Vormingscentrum werd in 1960 bezocht door 2221 militairen.

-o-

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

"Vernieuwing".

Het juni/julinummer van "Vernieuwing" bevat de radiotoespraak van Drs. A.R. Vermeer over Kinderbijslag en bevolkingsgroei (uitgesproken op

3 mei voor de VARA in het kwartiertje van de H.W.G.); een uitvoerig verslag van de gang van zaken in de Tweede Kamer bij de behandeling van de Kinderbeginselenwet en een kritisch artikel van de heer F. Kool over de Algemene Kinderbijslagwet, onder de titel "Cassandra in de kinderkamer".

-o-

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden juli en augustus voor de V.A.R.A.

23 juli :	Dr. C. van Rijsingen	"Een zachte stilte".
30 juli :	P. Spigt	"Miskende rechten".
6 aug. :	P.J.S. Swart	"Het behang".
13 aug. :	Dr. A. Saalborn	"Oude en nieuwe gestalten der persoonlijkheid".
20 aug. :	D.Th.F. d'Angremont	"Tussen hoop en vrees".

Lezing in de maand augustus voor de A.V.R.O.

1 aug. :	P.A. Pols	"Opvoeder en Psycholoog".
----------	-----------	---------------------------

-o-

INTERNATIONAAL NIEUWS

B e l g i ë.

Zoals bekend wordt in België op de meeste openbare scholen "zedенleer" gedoceerd aan de kinderen van niet-godsdienstige ouders, gedurende de uren dat aan de andere kinderen godsdienstles wordt gegeven. Daarover is natuurlijk heel wat te doen geweest. En nog is de strijd daarover niet geheel be-daard.

Op 23 juni jl. is nu een "Oudervereniging voor de moraal" in het leven geroepen op initiatief van de afdeling Antwerpen van het Humanistisch Verbond in België. Er werd een oproep gericht tot de niet-godsdienstige ouders om tot zulk een vereniging te komen en de reacties waren enthousiast. Al binnen een maand kon de vereniging starten. Haar eerste daad op de oprichtingsvergadering was het aannemen van de volgende motie, die voor zichzelf spreekt.

M O T I E

De OUDERVERENIGING VOOR DE MORAAAL 23 juni

1961 in stichtingsvergadering bijeengekomen te Antwerpen,

- geeft uiting aan haar diep besef van het belang ener volwaardige en vrijzinnige morele opvoeding voor de kinderen der buitenkerkelijken;
- klaagt met verontwaardiging het jarenlange uitblijven aan van ernstige maatregelen voor de behoorlijke organisatie van de leergang in de niet-confessionele zedenleer;

- drukt haar waardering uit voor de moedige pogingen van de groep LERAARS VOOR ETHIEK om, in weerwil van de ondankbare omstandigheden, aan deze leergang de rol en de betekenis te geven die hem toekomt;
- onderstreept de innige wens van de buitenkerkelijke ouders om in contact te treden met de leraars in de zedenleer in het belang van de zedelijke opvoeding van hun kinderen;
- geeft uiting aan haar vaste wil om te ijveren voor de gelijkberechtiging en de degelijke organisatie van de leergang in de Zedenleer, en neemt zich voor alle misstanden op dit gebied ter kennis te brengen van de bevoegde overheid;
- en richt een hartelijke uitnodiging tot alle buitenkerkelijke ouders, teneinde hun toetreding en hun medewerking te verlenen.

Een en ander hebben wij overgenomen uit Het Vrije Woord, het tijdschrift van het Belgisch Humanistisch Verbond.

A m e r i k a .

De A.H.A. (American Humanist Association) heeft op haar jaarvergadering in maart, in Cleveland onder meer een resolutie aangenomen, waarbij zij als haar mening uitsprak, dat de de-segregatie op de openbare scholen zo spoedig mogelijk dient te worden doorgevoerd en dat verder de gelijkstelling van negers met blanken bij huisvesting, tewerkstelling en in openbare gelegenheden dient te worden bevorderd.

De resolutie spreekt ook de grote bewondering uit van de leden van de A.H.A. voor Dr. Martin Luther King.

International Humanist and Ethical Union.

Het Dagelijks Bestuur van de IHEU heeft vergaderd op 8 en 9 juli te Utrecht.

De secretaris van de IHEU, de heer H.J. Blackham, heeft op zondag 9 juli in het Humanistisch kwartiertje voor de radio gesproken; zijn toespraak werd vertaald door Dr. J.P. van Praag.

De penningmeester, de heer S. Scheuer, hield op vrijdag 8 juli een causerie voor een aantal genodigden over zijn ervaringen met zijn contacten in Rusland, welke hij als Amerikaans groot-industrieel in grote mate heeft.

Niet minder dan 5 nieuwe Humanistische groepen uit verschillende landen hebben om toelating verzocht tot de IHEU. De grootste daarvan is wel de Ligue Française de l'Enseignement, met 3 miljoen leden en 34000 plaatselijke afdelingen. Deze organisatie heeft haar activiteiten wel in de eerste plaats op het terrein van de opvoeding in de niet-confessionele sfeer, maar kan toch wel gezien worden als representatief voor het niet-confessionele volksdeel in zijn geheel. De organisatie werd gesticht in 1866 door Jean Mace, die oorspronkelijk journalist was, doch later leraar werd. De Ligue heeft geijverd voor het niet-confessionele onderwijs en verder voor allerlei vormen van cultureel verantwoorde vrijetijdsbesteding, ook en vooral voor de minder gegoede klassen.

De andere 4 organisaties, die om toelating hebben verzocht zijn: Het Deense Humanistisch Verbond, Het Indiase Humanistisch Verbond, The New South Wales Society, een Australische organisatie, welke is opgericht door een Nederlandse emigrant, en een Koreaanse Humanistische organisatie, die gevestigd is in Seoul.

VAN ALLE KANTEN

Reportages, verslagen enz.

De landdag in Ommen (Het Vrije Volk).

Het Vrije Volk van 12 mei gaf een verslag van de landdag in Ommen, welke het gewest Overijssel op Hemelvaartsdag had georganiseerd.

-0-

Minister Visser in de Eerste Kamer bekritiseerd in verband met Humanistische geestelijke verzorging in het leger (Het Haags Dagblad).

In de Kamerverslagen van de meeste dagbladen is melding gemaakt van de kritiek, welke op Minister Visser is uitgeoefend in de Eerste Kamer, in verband met zijn weigering een proef te nemen met Humanistische geestelijke verzorging in het leger.

Het Haags Dagblad van 7 juni jl. had er het volgende verslagje van:

" De tweede opwinding van ir. Visser manifesteerde zich, toen "de geestelijke verzorging voor Humanistische militairen aan de "orde kwam. Hij had een suggestie van mr. van der Stoel om een proef "met die verzorging te nemen in een of twee garnizoenen afgewezen, "en daarna hetzelfde gedaan met een voorstel om samen met het Huma- "nistisch Verbond een enquête in te stellen naar de behoefte aan "humanistische geestelijke verzorging onder de militairen. "Waarom "zou die behoefte in de strijdkrachten anders liggen dan elders in "de maatschappij?", zo vroeg mr. van der Stoel.

" Prof. dr. I. Samkalden (P.v.d.A.) mengde zich, kennelijk wat ge- "irriteerd door de houding van de minister, in het debat met de "vraag of 3000 belangstellenden voor het humanistische vormings- "centrum de minister niets zeiden. "Die zeggen mij niets", zo riep "de bewindsman geprikkeld uit. "Men kent in de krijgsmacht geen hu- "manisten." Hij wilde wachten op het antwoord van het Humanistisch "Verbond op zijn verzoek om met gegevens te komen die de behoefte "aantonen."

-0-

Mr. Beernink over subsidiëring kerkebouw en Humanistisch Verbond. (Het Algemeen Handelsblad).

Het Algemeen Handelsblad van 17 mei geeft een verslag van een rede, welke de Heer Beernink, voorzitter van de C.H.U. heeft gehouden ter opening van de algemene vergadering van de C.H.U. in Utrecht.

Volgens dit blad zei de Heer Beernink het volgende met betrekking tot de subsidiëring van de kerkebouw:

" De Heer Beernink uitte kritiek op de mogelijkheid die het wets- "ontwerp op de subsidiëring van de kerkebouw schept, om subsidie te "verlenen aan rechtspersoonlijkheid bezittende genootschappen op gees- "telijke grondslag, andere dan kerkgenootschappen. De hoofdbedoeling "van deze bepaling is subsidiëring van het Humanistisch Verbond moge- "lijk te maken, wanneer dit bezinningscentra gaat stichten. Mag men

"van een overheid, die volgens Christelijk-Historische opvattingen Gods naam dient te belijden, verwachten, dat zij een instelling als het Humanistisch Verbond, dat zeer duidelijk Gods naam niet wenst te belijden en de mensen, om met oud-minister Mulderije te spreken "stenen voor brood" geeft, steunt? Men heeft mr. Beernink wel verweten, dat hij wat dit betreft van te weinig verdraagzaamheid blijkt geeft. Hij meent echter, dat ook vrijheid en verdraagzaamheid hun grenzen hebben."

Het Vrije Volk.

Het Vrije Volk van 13 juni schreef over deze rede en over het standpunt van de voorzitter van de A.R., de Heer Berghuis, het volgende:

"Gelijkheid.

"Het christelijk geloof mag in zijn onderscheiden uitingen niet met overheidsmiddelen worden bevoorrecht boven of ten koste van andere geestelijke stromingen", zo heeft de voorzitter van de Anti-Revolutionaire Partij, dr. W.P. Berghuis, zaterdag verklaard in een rede op de buitengewone deputatenvergadering van die partij in Utrecht. Een opmerkelijke uitspraak, vooral gezien de consequentie, die dr. Berghuis in alle duidelijkheid trok: een g e l i j k e behandeling van christelijke en niet-christelijke activiteiten en geestelijke stromingen. Natuurlijk, zo erkende dr. Berghuis, zullen bij de toepassing van deze gelijkstellingsgedachte soms problemen rijzen, b.v. wanneer het op subsidiëring aankomt. Maar dan moet de overheid maar liever niemand subsidiëren, om niet in een conflictsituatie te geraken.

"Het behoud van een overheid, die in geestelijke dingen niet met geld discrimineert, dient ons meer waard te zijn", aldus dr. Berghuis, "dan het preferent (bij voorrang, red. HVV) binnenhalen van overheidsgeld voor een goed christelijk doel".

"Wij verheugen ons over deze principiële stellingname, die ons heel wat juister voorkomt dan die van mr. Beernink, voorzitter van de CHU, die nog maar enkele weken geleden als vanouds fulmineerde tegen subsidiëring van b.v. het Humanistisch Verbond.

"Het standpunt van dr. Berghuis lijkt ons niet alleen juister, maar ook te getuigen van meer vertrouwen in de kracht van de eigen geestelijke stromingen, die "preferent binnenhalen van overheidsgelden" afwijzen, dan dat van mr. Beernink.

"Het is intussen de vraag, of men in de praktijk met dr. Berghuis' opvatting: Liever geen subsidie geven dan discrimineren, altijd uit kan. Vaak zal de overheid zich immers niet kunnen onttrekken aan de noodzaak bepaalde activiteiten te subsidiëren en moet men door de zure appel heenbijten. Maar dan biedt dr. Berghuis' voorkeur ("Een overheid, die in geestelijke dingen niet met geld discrimineert") de principieel juiste leidraad."

-o-

Subsidie wel en wee. (Het Vrije Volk).

Het Vrije Volk van 31 mei schrijft:

"Tegen.

" Burgemeester en wethouders van Oss hadden aan de gemeenteraad
"voorgesteld aan de Stichting Humanistisch Thuisfront en Militaire
"Tehuizen een subsidie te verlenen op dezelfde voorwaarden als ook
"voor de katholieke en protestants-christelijke tehuizen gelden.

" Dit voorstel is niet aangenomen. De katholieke raadsfractie,
"behalve de vier wethouders, heeft gesloten tegengestemd. Waarom
"ze dat deed heeft ze niet gezegd. Zij genceerde zich waarschijnlijk
"voor de bekrompen praat, die ze dan zou moeten uitslaan.

" Het aardige, van brede opvatting getuigende spreekwoord "ge-
"lijke monniken, gelijke kappen" is te Oss blijkbaar in de vergetel-
"heid geraakt.

" Geld voor de katholieke tehuizen? Voor!

" Geld voor de protestantse tehuizen? Voor dan maar.

" Geld voor de humanisten? Tegen! Tegen! Tegen!"

De Nieuwe Haagse Courant.

De Nieuwe Haagse Courant van 7 juni deelt het volgende mee:

"Pro Rege protesteert bij Amsterdam - Humanisten bevoordeeld bij
"subsidieregeling.

" Amsterdam bevoordeelt de militaire tehuizen van het Humanis-
"tisch Thuisfront boven de rooms-katholieke en protestants-chris-
"telijke. Althans dit is de mening van Pro Rege en zij staft dit
"met bewijs. Volgens een nieuwe subsidieregeling zal Amsterdam in
"dit jaar per militair tehuis aan het Humanistisch Thuisfront
"f. 1.433.-- verstrekken en aan een protestants tehuis f. 104.--.
"Dit is het gevolg van een wijziging in de subsidieregeling die de
"gemeente van Amsterdam zonder overleg heeft ingevoerd.

" "Onze Banier", het blad van de Nationale Christenonderoffi-
"cierenvereniging en de Christelijke Sociale Onderofficierenvere-
"niging, wijdt uitvoerig aandacht aan deze kwestie. Pro Rege vraagt
"sedert 1953 steun voor het werk van de militaire tehuizen aan
"alle gemeenten. Velen gingen er onmiddellijk op in, maar Amsterdam
"wachtte tot 1956. Toen ging deze gemeente tot een subsidie over
"naar rato van het aantal tehuizen dat elke organisatie exploiteert.
"Als enige eis werd gesteld dat het Rijk 60 procent op zich moest
"nemen van de becijferde lasten der militaire tehuizen na aftrek van
"de opbrengst van collecten en vrijwillige bijdragen.

" Maar op 27 maart van dit jaar ontving Pro Rege plotseling een
"brief van de gemeente Amsterdam, dat zich haar subsidieregeling
"had gewijzigd. In het vervolg zou het bedrag niet meer naar rato
"van het aantal militaire tehuizen worden verdeeld, maar gelijkelijk
"over de Centrale van (rooms) Katholieke Militaire Tehuizen, de
"Stichting Militaire Tehuizen van het Humanistisch Thuisfront en
"de protestantse organisatie. Pro Rege kreeg dit jaar een bedrag
"van f. 5.733.-- toegewezen.

" Nu krijgen dus de drie organisaties een gelijk bedrag, terwijl
"Pro Rege 55 tehuizen, de rooms katholieken 55 tehuizen en het Hu-
"manistisch Thuisfront slechts 4 tehuizen exploiteert.

"Protest.

" Pro Rege protesteert tegen deze gang van zaken, omdat de wijzi-
"ging geheel zonder overleg is geschied. Bestuursleden noemden het
"zelfs een "slag in het gezicht van onze bond dat de motivering

"van deze grove discriminatie, zelfs op verzoek onzerzijds, ons
"onthouden wordt".

" Ook in enkele andere gemeenten heeft deze bond te kampen ge-
"had met dezelfde moeilijkheid, bijvoorbeeld in Hilversum en Meppel
"waar het ging om totale subsidiebedragen van respectievelijk f.750.--
"en f. 350.--. In deze gemeenten is toen door de rechtse fracties
"in de gemeenteraad ernstig geprotesteerd. Oost- en West-Souburg
"volgden nog een andere wijze van subsidiëring, namelijk 2 cent per
"protestantse inwoner voor Pro Rege of f. 66.37. Toen ontvingen de
"rooms-katholieken f. 16.-- en het Humanistisch Thuisfront sleepte
"het bedrag in de wacht van de twee cent per inwoner die noch pro-
"testants noch katholiek is. Dit werd een bedrag van f. 66.--.
" Inmiddels heeft Pro Rege zich in een brief gericht tot de ge-
"meenteraad van Amsterdam met het verzoek de subsidieregeling op-
"nieuw in behandeling te nemen en terug te keren tot de algemeen er-
"kende billijke verdeling van de subsidiebedragen."

-o-

Ds. Zwarts over Humanistische Geestelijke Verzorging in het leger. (Het Vrije Volk).

Legerpredikant Ds. H.J. Zwarts heeft zich uitgelaten over Humanis-
tische Geestelijke Verzorging in het leger. Wij gaven van zijn rede reeds in
ons vorige nummer een verslagje; thans drukken wij voor U af het commentaar,
dat Het Vrije Volk gaf op die rede in zijn editie van 9 mei:

"Mineur.

" Tijdens een in Amersfoort gehouden bijeenkomst van het landelijk
"contact der gereformeerde garnizoenskerken (vrijgemaakt) heeft de
"Haagse legerpredikant majoor ds. H.J. Zwarts gesproken. Volgens
"een verslag in Trouw heeft de majoor daar gezegd: Het Humanistisch
"Verbond heeft qua beginselverklaring geen recht op geestelijke
"verzorging. Het beroep op het neutraliteitsprincipe is een fictie,
"omdat het Verbond in wezen a-religieus is. Het christendom is voor
"het Humanistisch Verbond onaanvaardbaar. Het ziet het geloof in
"God als een onaanvaardbare, overbodige en schadelijke zaak.

" Spreker richtte een waarschuwing tot de ouders van militairen
"hun zoons niet naar de driedaagse vormingsconferentie van het Huma-
"nistisch Thuisfront te laten gaan, "hoezeer de drie daarvoor aan
"de militairen te verlenen verlofdagen ook verleidelijk zijn", zo be-
"sloot - nog altijd volgens Trouw - majoor ds. Zwarts zijn toespraak.
" Deze opmerkelijke uitspraken geven beslist geen hoge dunk van de
"kennis van deze majoor omtrent de denkbeelden van andersdenkenden,
"noch ook van zijn eerbied voor anderer overtuiging. De man gedraagt
"zich - blijkens zijn laatste zin - meer als een neringzieke markt-
"koopman die concurrentie vreest, dan als een geestelijk leidsman. Hij
"weet blijkbaar ook niet, wat in zijn positie van majoor tegenover de
"minister (tegen wie zijn uitlatingen ten dele gericht waren) oorbaar
"is. Om een uitdrukking van Godfried Bomans te lenen: De man is ma-
"joor, maar zijn uitspraken zijn in mineur."

De Groene Amsterdammer.

De Groene Amsterdammer van 20 mei had er ook nog een stukje over:

" De Haagse legerpredikant, majoor ds. H.J. Zwarts, heeft een toespraak gehouden met als langademig onderwerp: "Wat wil het Humanistisch Verbond met betrekking tot de geestelijke verzorging in het leger." Het spreekt vanzelf dat de majoor-dominee dat op een prikje wist, want militairen weten alles van de wereld en dominees daarenboven ook nog van de andere wereld. Overigens bleek de inleider danig te zijn aangetast door de geniepige propaganda van het Humanistisch Verbond, want als we Trouw mogen geloven, heeft hij o.a. gezegd: "Het christendom is voor het Humanistisch Verbond onaanvaardbaar en ziet het geloof in God als een onaanvaardbare, overbodige en schadelijke zaak". Nee, dat hadden we toch niet van het christendom gedacht!"

-o-

Reacties op Kritisch Allerlei in "Mens en Wereld". (De Twentse Courant).

Twee bladen hebben kritiek uitgeoefend op een passage in Kritisch Allerlei, de vaste rubriek in "Mens en Wereld". De Twentse Courant van 16 mei schrijft:

"Inhumane aanval.

" In de rubriek "Kritisch Allerlei" van het orgaan "Mens en Wereld" van het Humanistisch Verbond staat een zeer inhumaan artikel, dat onzes inziens de standing van het humanisme onwaardig is:

" "De commerciële onderneming, die de rooms-katholieke kerk in Lourdes op touw heeft gezet, draait nog op volle toeren en dient naar ons uit een brief van het Lourdesgrot Missiecollege te Cadier en Keer (Limburg uiteraard) blijkt, ook om de dierbare gelovigen geld voor andere zaken uit de zak te kloppen. De jongens, die in het genoemde college tot missionaris worden opgeleid, bidden namelijk veel. In die brief leest U o.a.: "Zij (de paters) bidden voor 't welslagen van hun uitgebreide studies. Zij bidden voor hun ouders en familie, die meestal zware offers moeten brengen om de jarenlange studies minstens gedeeltelijk te kunnen bekostigen. Zij bidden voor onze weldoeners, die door hun edelmoedige gaven aanvullen wat aan het jaarlijks door de ouders opgebrachte studiegeld ontbreekt, of wel het onderhoud van een student geheel of voor een jaar op zich nemen. Zij bidden.....". Aldus de brief.

" En als U nu maar zo vriendelijk wilt zijn "flink wat geld te storten, wordt er niet alleen voor U gebeden, neen, bij het briefje, dat wij ontvingen, is een kaart ingesloten, waarop U in dat geval Uw speciale intentie kunt vermelden, met andere woorden: waarvoor men speciaal voor U moet bidden.

" Voor het geval U dat zelf niet afkunt, zullen de dankbare missiepatertjes U daarbij dan wel helpen. Een geslaagd examen, mooi weer in Uw vacantie of zo; alles kan. U hebt het maar voor het invullen. Als U betaalt tenminste.

" Wat ons betreft: dat de volkeren van Afrika op hun eigen manier zalig mogen worden, zonder de invloed van missie en zending, die maar al te vaak strijdig is met hun eigen cultuurpatroon. Maar wij hebben de kaart maar niet ingestuurd...."

" Ronduit gezegd: dit is ver beneden peil.

" Men mag over Lourdes denken wat men wil, want Lourdes is beslist "geen geloofspunt. Maar de goede trouw en eerlijkheid van de funde-
"ring van het verschijnsel "Lourdes" als zodanig kan geen weldenkend
"mens in twijfel trekken, al zijn er ook in en om Lourdes dingen, die
"zeer bepaald voor een sanering in aanmerking komen. En, naar wij
"menen, heeft dit ook de aandacht der kerkelijke overheid.

" Of de methodiek der gewraakte kaart der missie-orde een gelukkige
"is, mag men ook betwijfelen. Misschien had het beter anders gekund.
"Maar we kunnen niet aannemen dat het de schrijver van bewust artikel
"speciaal begonnen is om deze kaart.

" Hij heeft enkel in deze "bestelkaart" een dankbare aanleiding ge-
"vonden voor een onzes inziens even laaghartige als bekrompen aan-
"val op missionarissen en zendelingen, die gedreven door de idealen
"van het Christendom heel hun leven offeren, om vaak onder de meest
"onvoorstelbare ellende het geloof te brengen. Wij willen niets af-
"dingen aan het eerlijke idealisme van veel voorvechters van het hu-
"manisme. Maar zolang het humanisme nog niet zoveel overtuigings-
"kracht kan opbrengen, dat het zijn volgelingen tot dezelfde offers
"bereid maakt, als het Christendom, geloven we dat de humanisten be-
"scheidener dienen te zijn.

" Maar de humanisten kunnen deze uitdaging gemakkelijk ontwijken,
"immers "de volkeren van Afrika moeten op hun eigen manier naar za-
"lig worden".... "

De Nieuwe Linburger.

De Nieuwe Linburger van 18 mei releveert hetzelfde stukje en schrijft
dan:

" Tot zover dit (volledige) citaat. Het dwarrelde op onze schrijf-
"tafel, tegelijkertijd met een ingezonden stuk van De Nieuwe Rotter-
"danse Courant, waarin de voorzitter van het Humanistisch Verbond
"de cursiefjes-schrijver in de N.R.Ct., die luistert naar de naam
""Quax", verwijt onheuse kritiek te hebben geleverd op zijn Humanis-
"tisch instituut, op een manier, waarop "de eerste de beste rooms-
"katholieke journalist in Linburg dit zou hebben gedaan". Uiter-
"aard Linburg zouden wij zonder haakjes willen opmerken met onze
"welgemeende woorden van troost aan het adres van collega Quax, die
"het toch echt niet verdient zo naar met de eerste de beste rooms-
"katholieke journalist in Linburg te worden vergeleken.

" Beide humanistische uitlatingen leggen wij hier naast elkaar om
"de lezers nog eens te overtuigen van de zekerheid, dat ons gewest
"zich in een héél bijzondere belangstelling van het H.V. mag verheu-
"gen.

" Wat nu het hierboven geciteerde "Kritisch Allerlei" betreft:
"wat de schrijver ervan niet en de eerste de beste rooms-katholieke
"journalist in Linburg wel weet is, dat de missiepaters van Cadier
"en Keer, zoals alle andere missiepaters en priesters van onze
"Moeder de H.Kerk, met de gebonden handen van Christus door het leven
"gaan. Dit betekent dat zij de rechterwang aanbieden, als zij een kaak-
"slag op de linker ontvangen hebben. Het onzindelijke stukje onder
"Kritisch Allerlei" is zo'n (onverdiende) kaakslag en gezien het feit,
"dat onze geëmancipeerde rooms-katholieke pers er de laatste tiental-

"len jaren allesbehalve blijk van heeft gegeven met gebonden handen
"te moeten lopen, zijn wij zo vrij de "missiepatertjes" wat te helpen.
"Terzake dus.

" Wij willen allereerst de schrijver het plezier van onze ergernis
"gunnen: de kwaadaardige vuilspuiterij en lasterlijke spot in de eerste
"regels van dit citaat ontslaan ons van een correctie. Een dergelijke
"bewuste verdaaiing van Lourdes verraaft een onwil tot het weten en
"kennen, welke ieder wederwoord nutteloos maakt. Dit is al evenzeer
"het geval met de intenties en wat de schrijver daaraan op eigen ini-
"tiatief verder breit.

" De grootste vernedering voor missie en zending steekt in de laat-
"ste regels. Ook hier "in cauda venenum" dus, het vergif in de staart.

" Onze humanistische opponent vindt dat de volkeren van Afrika op
"hun eigen manier zalig moeten worden, omdat de missie en zending
"strijdig zouden zijn met hun eigen cultuurpatroon. Dit is een slogan,
"die de schrijver braafjes overgenomen heeft van onze huidige vrijden-
"kers, die er de laatste jaren herhaaldelijk mede op de proppen komen
"en waarvoor - helaas! - ook gelovige wetenschapsmensen belangstel-
"ling kregen, ofschoon deze opvatting bij nader onderzoek ter plaatse
"gelukkig ten gunste van missionarissen en zendelingen gecorrigeerd
"diende te worden.

" En waarom? Omdat een cultuurpatroon iets te maken heeft met Be-
"schaving en cultuur. In Europa vereenzelvigd men eenvoudig de "Wes-
"terse beschaving met "Christelijke" beschaving, zelfs zodanig, dat
"Prof. Mr. Oud enige jaren geleden deze vereenzelviging aangreep tij-
"dens zijn verkiezingscampagne om het gelovige volksdeel ervan te over-
"tuigen, dat er aldus voor iedereen plaats zou zijn in de V.V.D.

" De humanistische schrijver van "Kritisch Allerlei" maakt dezelfde
"denkfout. Weliswaar is de Westerse beschaving en alles, wat wij daar-
"voor willen laten doorgaan, geïnspireerd door de Christelijke be-
"schaving, maar men moet het degenererende materialisme, dat momen-
"teel die Westerse beschaving op een voor Afrika onverteerbare wijze
"aanhangt, niet voor rekening van de Christelijke cultuur brengen. Zo
"is onze humanistische opponent in oorsprong 'n product van de Chris-
"telijke cultuur. Wij geven toe, dat hij wellicht een minder gelukkig
"voorbeeld is, maar dit dankt hij dan aan de Westerse beschaving.

" Zo ook willen de missionarissen en zendelingen in Afrika de chris-
"telijke beschaving en cultuur inplanten, zonder de vernis van de Wes-
"terse beschaving. Vandaar, dat de liturgie van onze Moeder de H.
"Kerk op de Afrikaanse missieposten gecomponeerd wordt op het tam-tam-
"ritme en herschreven wordt in de taal van de stammen.

" De Westerse beschaving daarentegen heeft het kapitaal in Afrika ge-
"bracht. En misschien komt de schrijver van "Kritisch Allerlei" nog
"eens tot de ontdekking, hoe zeer het eigen cultuurpatroon van de ne-
"gers hiermede strijdig is.

-o-

Rubrieken. (Het Parool).

Het Parool van 7 juni had zijn rubriek "Nieuws uit de Humanistische Wereld". Hierin wordt een hoofdartikel uit Mens en Wereld over de Morele Herbewapening in verkorte vorm weergegeven. De kwestie Geleen wordt besproken, de dood van Ellen Roy, leidster van de Indiase Humanistische Beweging wordt vermeld, verder het bezoek van de Koningin aan het Gerhardhuis gerele-veerd.